

Minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui (Psalmul 67, 36)

Predică la Sfântul Ierarh Nicolae

Iubiți credincioși,

Astăzi, în ziua de 06 decembrie, îl sărbătorim pe Sfântul Ierarh Nicolae, pe care îl vedem zugrăvit pe icoane în majoritatea bisericilor noastre și care a fost o persoană istorică, cinstită de noi și pe care o pomenim în Calendarul creștin-ortodox.

Sfântul Nicolae a trăit în cea de-a doua jumătate a secolului III și prima jumătate a secolului IV. Știm precis că a trecut la Domnul în anul 343. Încă tânăr fiind, a fost înclinat către credință, dragoste de Dumnezeu și a iubit viața monahală, călugărească, ilustrată prin post, rugăciune și priveghere. Putem spune, de asemenea, că el a fost unul dintre cei mai mari oameni ai faptelor bune și un mare predicator al credinței creștine.

Maturizarea lui avea să vină în vremuri în care Imperiul Roman era stăpânit de Împărați păgâni, persecutori ai creștinismului. Sfântul Nicolae a trăit în vremea lui Dioclețian, acesta din urmă fiind un crâncen persecutor al creștinilor. De asemenea, a viețuit și în timpul împăratului Maximilian, care, la rândul său, s-a remarcat prin crâncena prigoană asupra creștinilor.

Ultima parte a vieții, Sfântul Nicolae și-a trăit-o în vremea Sfântului Împărat Constantin cel Mare, care împreună cu mama sa Elena

mărturiseau credința creștină. Marele Constantin este cel care în anul 313 va da libertate creștinilor din Imperiul Roman prin celebrul Edict de la Milan. Astfel, creștinismul devine religie oficială în întreg Imperiul. Acela a fost momentul când creștinii au ieșit din catacombe, au început să construiască lăcașe de cult și se rugau nestingheriți în credința lor.

Spuneam deci, că atunci când era tânăr, Sfântul Nicolae a trăit în vremea persecutorilor Dioclețian și Maximilian. Părinții săi se numeau Teofan și Nona. Ei l-au crescut pe tânărul Nicolae în frică de Dumnezeu și l-au dat la școală să învețe carte. A fost chiar ucenicul unui unchi de-al său, episcop al Mirei în acele vremuri. Pentru înțelepciunea și virtuțile lui, Nicolae, rămas orfan, a fost hirotonit preot. A îmbrățișat viața monahală, iar apoi a fost așezat stareț al unei mănăstiri cu numele Sion. Mai târziu, a plecat pentru o vreme și în Țara Sfântă, cu binecuvântarea unchiului său.¹

Datorită vieții sale sfinte și evlavioase, după moartea episcopului de Mira, adică a unchiului său, Nicolae a fost socotit de mai marii Bisericii ca fiind vrednic de darul arhieriei și a fost hirotonit întru episcop în ilegalitate față de legile statului. În această demnitate Sfântul Nicolae nu a încetat să predice Evanghelia lui Hristos.

Ca episcop, a rămas la fel de modest și smerit, ducând o viață cu adevărat călugărească, plină de curăție, de smerenie și de simplitate. Umbla îmbrăcat simplu, mânca puțin și iubea privegherea. Tot ceea ce îi era de prisos oferea săracilor și chiar se lipsea de cele trebuincioase lui, tocmai pentru a fi bine celor din jur. De aceea, alergau la ajutorul lui mulțimi de sărmani, flămânzi, bolnavi sau necăjiți.

¹ Pr. ENE BRANIȘTE, *Cuvântări și predici*, Ed. Basilica, București, 2014, p. 216.

Mai târziu prigonitorii l-au prins, l-au judecat și l-au închis pentru multă vreme. Tiranii prigonitori au dorit să-l oblige să se lepede de credința creștină și să jertfească idolilor, supunându-l la grele cazne și suferințe. El le-a răbdut pe toate cu seninătate și tărie, dar nu s-a lepădat de Hristos.²

Sfântul Nicolae avea să iasă din închisoare odată cu venirea pe tron a Sfântului Împărat Constantin cel Mare. Atunci a fost așezat ca episcop în localitatea sa natală, anume Mira Lichiei din Asia Mică.

Iubiți credincioși,

Deși Sfântul Nicolae nu a scris cărți și nu a lăsat o literatură de specialitate, era un om foarte învățat și avea darul cuvântului. Și pentru că în acea vreme se ridicase în sânul creștinătății o mare erezie, a lui Arie din Alexandria, Împăratul Constantin cel Mare a convocat Primul Sinod Ecumenic, care s-a ținut în cetatea Niceea în anul 325 și la care au participat 318 episcopi din toată lumea.

Această erezie *ariană* poate fi sistematizată în câteva puncte esențiale: 1. Arie și susținătorii lui spuneau că Dumnezeu Tatăl este singurul principiu necreat și nenăscut, aceasta deducându-se din însăși denumirea de *Tată*; 2. Cuvântul sau Logosul (Hristos) nu există din veșnicie, deci a fost un timp când Fiul nu a existat; 3. Logosul a fost adus la ființă din voința Tatălui din creație; 4. Fiul este cea mai desăvârșită creatură a lui Dumnezeu; 5. Fiul este supus schimbării, mărginit,

² *Ibidem*, p. 216.

imperfect și inferior Tatălui; 6. Fiul este creatura lui Dumnezeu Tatăl pentru crearea universului.³

Așa se prezenta erezia lui Arie, prin care se aduceau grave erori dogmatice învățaturii privitoare la egalitatea persoanelor Sfintei Treimi, respectiv a Tatălui cu Fiul.

Printre apărătorii dreptei credințe s-a numărat așadar Sfântul Ierarh Nicolae, care a avut o atitudine fermă și limpede față de ereziarhul Arie. El se află în lista celor care au luat cuvântul în cadrul Sinodului de la Niceea și s-a evidențiat ca fiind unul dintre cei mai importanți vorbitori, în ceea ce privește învățătura egalității dintre Logosul divin cu Dumnezeu Tatăl, alături de Alexandru al Alexandriei, Eustatie al Antiohiei, Macarie al Ierusalimului, Sfântul Spiridon al Trimitundei ș.a. ⁴

Iubiți credincioși,

Sfântul Nicolae pe lângă faptul că era un mare teolog, avea și aureola unui om bun, a ierarhului milostiv, aplecat către cei aflați în suferință, către cei săraci sau nevoiași. Vom aminti astăzi câteva din multele sale binefaceri și minuni, dar trebuie să menționăm de la început că prin lucrarea sa, marele Ierarh a înțeles pe deplin cuvintele Mântuitorului care spune: *Mai fericit este a da decât a lua!* (Faptele Apostolilor 20, 35).

Astfel, atunci când a plecat în Țara Sfântă, Sfântul Nicolae a împărțit săracilor toată averea moștenită de la părinți. Altă dată, neavând ce să ofere

³ *** *Hotărârile Dogmatice ale celor șapte sinoade ecumenice*, Coord. Pr. Sorin Șelaru, Ed. Basilica, București, 2018, p. 24

⁴ *Ibidem*, p. 28

săracilor și-a vândut o parte din cărți și din veșmintele de slujbă. Tot astfel, când peste eparhia sa se abătuse o mare secetă, Sfântul Nicolae a salvat-o de la foamete cumpărând grâu și împărțindu-l personal celor flămânzi.⁵

La un moment dat, Sfântul a aflat că în cetatea sa exista un om foarte sărac, care avea trei fete tinere. Acest om sărac, nemaiavând bani cu ce se întreține, nici el și nici pe fetele sale, s-a gândit să le vândă pe cele trei fiice ale sale, spre a duce o viață păcătoasă. Este lesne de înțeles spre ce viață dorea să le trimită tatăl pe cele trei fiice ale sale. Aflând Sfântul Nicolae de această tragedie care era în prag de a se petrece, a mers noaptea pe ascuns și a aruncat pe geamul casei unde locuiau acești oameni trei pungi cu galbeni, ceea ce era o avere suficient de mare, astfel încât cele trei fete să se poată căsători, să întemeieze familii și pe lângă ele să trăiască și acest sărman tată o viață decentă. Foarte târziu s-a aflat de această faptă a Sfântului Nicolae, deoarece, el a dorit să țină acest lucru în ascuns.

Altă dată se făcea că în cetate se aflau trei bărbați acuzați și condamnați pe nedrept de un dușman de-al lor. Judecătorul, fie din neștiință, fie din alte motive neștiute i-a condamnat pe cei trei la închisoare, iar aceștia fiind încarcerați și știind că sunt nevinovați s-au rugat Sfântului Nicolae să le dea ajutor. Prin lucrarea lui Dumnezeu, Sfântul a primit rugăciunea acelor amărâți din închisoare și s-a arătat în visurile a două persoane: Guvernatorului aceluia ținut, pe nume Avlavie și Împăratului Constantin cel Mare. În vis i-a cerut lui Avlavie Guvernatorul să recunoască vina condamnării pe nedrept a celor trei, care erau de fapt victimele unor uneltiri. În același timp l-a rugat pe Sfântul Împărat să ia act de mărturisirea guvernatorului Avlavie și să îi grațieze, sau să le șteargă

⁵ Pr. ENE BRANIȘTE, *op. cit.*, p. 218.

condamnarea și vina lor. Acest lucru s-a și întâmplat de altfel, deoarece condamnații au recăpătat libertatea, ca rezultat al rugăciunii lor fierbinți către marele Ierarh Nicolae, dar mai ales datorită intervenției ierarhului, în numele dreptății.

Din astfel de fapte vedem că Sfântul Ierarh Nicolae este o pildă vie a milostivirii față de cei bolnavi, ocrotitor și sprijinitor al celor nedreptățiți.

După cum am amintit, Sfântul Nicolae a trecut la Domnul în anul 343 în ziua de 06 decembrie. A fost plâns cu amar și de creștini dar și de păgâni, deoarece el fusese un părinte milostiv, ierarh luminat și om al lui Dumnezeu.

Trupul său a fost îngropat la Mira, dar în secolul XI, din cauza năvălirii turcilor în această localitate, Sfintele sale moaște au fost mutate în Italia la Bari. Au fost depuse acolo în ziua de 09 mai 1087 și cronicarii spun că în prima zi după sosirea lor acolo s-au vindecat 30 de bolnavi. Noi, creștinii ortodocși din România ne bucurăm la rândul nostru de prezența unui fragment din moaștele Sfântului Nicolae la Biserica *Sfântul Gheorghe Nou* din București. Este vorba despre mâna sa cea dreaptă.⁶

Iubiți credincioși,

De multe secole primim și noi lumina iubirii celui pe care îl numim *patronul săracilor*, a Sfântului Ierarh Nicolae, mare făcător de minuni. Pilda lui trebuie să rămână pentru noi nemuritoare și avem datoria, ca avându-l pe pe acesta drept exemplu, să aducem la rândul nostru rod îmbelșugat,

⁶ Arhim. SOFIAN BOGHIU, *Buchet de cuvântări, Predici și meditații*, Ed. Basilica, București, 2017, pp. 233-234.

ascultând cuvintele Sfintei Scripturi: *Facerea de bine a unui om este de la Dumnezeu ca o pecete și bunătatea omului o păzește El ca lumina ochilor Săi* (Sirah, 17, 17). Amin.